

Tıp Öğrencilerinde Tıp Etiğine Karşı Görülen İlgisizlik Hakkındaki Düşüncelerim

My Opinions about the Medical Students' Lack of Interest towards Medical Ethics

Deniz Sami CEVHER^a

Sayın Editör,

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi olarak bazı gözlemlerimi sizinle paylaşmak istiyorum. Tıp fakültesi öğrencilerinin tıp etiğine karşı ilgisizliği yadsınamaz bir gerçek. Peki, bu ilgisizliğin kaynağı nedir? Bu yazımda aynı eğitim sisteminden geçmiş bir öğrenci olarak konuyla ilgili bazı tespitlerimi aktaracağım.

Tıp etiği, etiğin; etik ise felsefenin bir alt kolu. Felsefe bilgisi birçok meslek eğitimi için oldukça önemli. Fakat, lise müfredatı felsefe dersi açısından çok yetersiz. Öğrenciler felsefeyi yalnızca 11. sınıfta zorunlu olarak, 12. sınıfta ise seçmeli olarak alabiliyorlar. 12. sınıftaki seçmeli felsefe dersi, gerek son sınıfta sayısal öğrencilerinin sayısal derslere daha çok ağırlık vermek isteyişinden gerekse üniversite sınavı telaşından çok tercih edilmiyor; tercih edilse bile çok verimli olmuyor. 11. sınıf felsefe müfredatında ise etik bir ünite çatısı altında işlenmiş ve 40 saatlik haftalık ders programında yalnızca 2 saat felsefeye ayrılmış. Lise döneminde zaman sıkıntısı nedeniyle felsefeye gerektiği kadar önem verilemiyor. Bunun bir sonucu olarak, tıp fakültesini kazanan öğrenciler tarafından etik disiplininin yeterince bilinmediğini ve benimsenmediğini düşünebiliriz.

Bir başka sıkıntının ise üniversitelere öğrenci seçme ve yerleştirme sisteminden kaynaklandığını düşünüyorum. Tıp fakültelerinin tercih edilebildiği MF-3 puan türünde matematik, fizik, kimya, biyoloji ön plana çıkarken sosyal bilimler getirisi en düşük dersler arasında. Fen bilimleri, tıp seçecek öğrenciler için çok elzem olsa da matematik için bazı şüphelerim var. Üniversiteye geçişin ilk basamağını oluşturan Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı'nın Matematik Testi bölümünün (mat-1 olarak da bilinir), problem çözme ve az sayıda verilerle sonuca ulaşma yetisini ölçtüğünden, tıp fakültelerine öğrenci seçiminde oldukça yararlı bir test olduğunu söyleyebilirim. Fakat aynı şeyleri üniversiteye geçişin ikinci basamağını oluşturan Lisans Yerleştirme Sınavı Matematik Testi (mat-2) için söyleyemeyeceğim. Bu test; türev, integral gibi matematik bölümü ve mühendislik fakülteleri öğrencileri için önem arz eden, fakat tıp fakültesi öğrencileri için öğrencilik hayatları boyunca çok karşılaşmayacakları konuları içermektedir. Etik ile iç içe olması gereken tıp fakültelerine öğrenci seçimi yapılırken LYS matematiğe bu kadar ağırlık verilmesi fakat felsefeye neredeyse yok muamelesi yapılması gerçekten şaşırtıcıdır.

Her şeye rağmen tüm suçu da eğitim sistemine atmamak gerekiyor. Öğrenciler, eğitim sisteminden bağımsız olarak da felsefe ve etik donanımlarını artırabilirler. Bunun yolu ise kitap okumak ve bu kitapların üzerine tartışmaktan geçiyor. Fakat kitap okumayı bile salt bir tüketim aracı olarak gören tüketim ekonomisi ve bunun doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan popüler kültür, ne yazık ki büyük bir engel oluşturuyor. Aynı zamanda bu ilgisizliği ülkemizde fen bilimlerindeki ivmeli gelişmeye bir türlü ayak uyduramayan ve bir durağanlaşma sürecine giren sosyal bilimlerin tıp üzerindeki etkisi olarak da yorumlayabiliriz.

Kısacası, tıp fakültelerinde okuyan öğrencilerde tıp etiği alanına karşı bir soğukluk söz konusu. Tıp etiğini benimsememiş, yalnızca geçilecek bir ders olarak görmüş hekimlerin yarattığı sorunlarla her gün çeşitli sağlık kuruluşlarında karşılaşılıyor. Bu sorunlar ileride katlanarak büyüyecek gibi görünüyor. Bu yüzden geleceğin

^aHacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencisi ✉ denizcevher16@hacettepe.edu.tr

Gönderim Tarihi: 07.04.2017 • Kabul Tarihi: 13.04.2017

tıp öğrencilerinin tıp etiğine daha istekli bir şekilde yaklaşmaları için lise ve üniversite eğitiminde ciddi değişimlerin yapılmasının önemli olduğunu düşünüyorum.

Lise düzeyinde, müfredatta felsefenin yoğunluğunun artırılması; üniversite düzeyinde ise tıp etiğinde teorik olarak öğrendiğimiz kavramları (slippery slope argümanı, tedaviyi red hakkı, paternalizm vb.) somutlaştırabileceğimiz “Biyoetik ve Sinema” gibi derslerin daha uzun soluklu hale getirilmesi, ülkemizde ve dünyadaki çeşitli sağlık kuruluşlarında yaşanmış etik vakaları tartışabileceğimiz derslerin konulması bu değişimlerden birkaçı olabilir.

TEŞEKKÜR

Son olarak yazıma bu sayısında yer veren TJOB’a, hiçbir konuda yardımlarını esirgemeyen Dr. Şükrü KELEŞ’e ve Cem MÜDERRİSOĞLU’na çok teşekkür ederim.